

ADMINISTRAȚIA
 Nr. 30
 Prețul inserțiilor: o serie
 garmond pe o coloană 6 cr. și
 8 cr. timbru pentru o publi-
 care. Publicări mai dese după
 țară și învoială.
 Reclame pe pagina a 3-a o
 serie 10 cr. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXI.

„Gazeta” ieșe în 3-a care di.
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni
 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminică 8 franci.
 Se prenumără la toate oficiile
 postale din țară și din afară
 și la dd. soietorilor.
 Abonamentul pentru Brașov
 administrațiunea, piața mare,
 târgul Inului Nr. 30 etajiu
 I.: pe un an 10 fl., pe șase
 luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
 Cu dusul în casă: Pe un an
 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni
 3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
 sau 15 bani. Atât abonamen-
 tele cât și inserțiunile sunt
 a se plăti înainte.

Nr. 30.

Brașov, Luni-Marti 10 (22) Februarie

1898.

Semne de decadență.

Iritațiunea și febrerea, care a cuprins parte mare a populațiunii maghiare adânc nemulțămîntă cu mersul lucrurilor și cu guvernarea de ađi, se reflectă acum și în discușiunile destul de agitate, ce decurg de cîtva timp în dietă. Cele mai nemicitôse destăinuirî, cele mai aspre acușățiuni se îndreptă în contra guvernului și a partidei lui.

Tôte silințele ce și le dau Banffy cu colegii săi în a resfrînge aceste acușățiuni și a paralisa efectul gravelor destăinuirî privitoare la machinațiunile și corupțiunile electorale, din cari a eșit majoritatea de ađi, rămân fără de efect. Lumea a devenit foarte sceptică și regimul ungueresc și-a pierdut ađi încrederea chiar și în sinul poporului maghiar.

Starea actuală o descrie nemerit organul lui Zichy, când în fața plîngerii guvernului și a presei sale, că a dispărut ori-ce autoritate, intrăbă: Dér cine a făcut să dispară ori-ce autoritate și să nu mai pôtă impune nimic cu puterea sa morală poporului, care fierbe acum și în unele ținuturi e gata a se răsfrîti? și răspunde: Guvernarea Tisza-Wekerle-Banffy și partida liberală.

Este adevărat, că nu socialiștii fac anarhia în Ungaria, ci sistemul de guvernare, ce domnesce aici de un lung șir de ani. Este adevărat, că acest sistem de guvernare nu și-a bătut nicî-odată capul cu adevăratele trebuințe morale séu materiale ale populațiunii, ci a făcut numai politică de interese, din care s'a îngrășat o nouă oligarhiă, care a ajuns la putere în parlament; că această direcțiă a observat'o mai în-tăiú jidovimea și a intrat în alianță cu ăst sistem exploatător. Tôte aceste afirmăii ale lui „Alkotmány” sunt

sprijinite de tristele experiențe, ce le-au făcut și le fac înșii Maghiarii. Dér tóia unguerescă totuși greșesce după părerea noastră, decă susține, că isvorul acestor rele este a se căuta mai cu sémă în politica bisericescă a guvernăntilor.

Isi are desigur îndreptățirea sa și condamnarea politicei bisericesce a guvernului, prin care s'au aprins pasiunile poporului în contra bisericeilor și a preotimii, cari se apără ca să nu fiă cutropite de liberalismul calvino-jidovesc. Adevăratul isvor al tristelor aparițiunii, de care face amintire fôia catolică unguerescă, este însă nedreptatea față cu popórele nemaghiare, pe care s'a clădit și s'a desvoltat acest sistem de guvernare.

Și ceea ce derivă din nedreptate numai destrămarea morală și anarhiă pôte produce.

Tot-déuna, când regimul ungueresc a fost strimtorat prin vre-o mișcare de neumultămire în sinul poporului maghiar, el a recurs la mijlocul de a se habilita prin câte-o campaniă inverșunată în pretinsul interes al maghiarismului și contra pretinșilor dușmani ai țării. Și de astă-dată au recurs ministru-președinte Banffy și soții săi la această armă șovinistă și au voit să ametească pe conaționali lor cu isbênde de contra „dușmanilor statului”, ce le-au născocit ei. Au făcut însă un strașnic fiasco.

Nu mai prind asemenea apucături nicî chiar între șoviniști. Tôte au intrat într'un stadiu de pirotelă. Numai puterea brutală a guvernului și a organelor lui a mai rămas din naufragiul moralei și autorității în stat. Semn, că se apropie sfêrșitul tristei guvernări oligarhice.

Măsuri în contra socialiștilor.

Pentru paralisarea mișcărilor socialiste, după cum asigură o fôia budapestană, guvernul proiectează nisce măsuri foarte radicale. În comitatele mai agitate de socialiști s'au trimis cinci secretari din ministeriul de honveđi ca comisari ministeriali cu scopul, ca împreună cu autoritățile respectivelor comitate să ia grabnice măsuri pentru recrutarea rezerviștilor din classa celor mai tineri, precum și a celor din classa a treia de rezervă. Ordinul preainalt referitor la acesta se va da în cel mai scurt timp.

Tendința acestor măsuri este, ca prin recrutare să sustragă pe tineri dela mișcările socialiste. Vorba e numai, că în lipsa tinerilor, cari representă cele mai destoinice brațe de muncă, cine va lucra câmpurile, mai ales pe timpul secerișului, când lipsa de brațe muncitôre este mai simțită?

De altă parte o gônă aprigă s'a pus la cale în contra conducătorilor socialiști. În Budapesta perchișițiile domiciliare urmază una după alta. Vineri după ameză s'au făcut două perchișiții la administrația diarului socialist „Világszabadság”. La perchișiția dintăiú s'au confiscat 270 esemplare dintr'un număr al numitei foi, în care se afla un articol intitulat: „Sé te calicesci, ori sé te prăpădesci” și scris de Pollák Bela. Contra acestuia procurorul va intenta proces de presă pentru „agitațiune în contra unei clase”. Se dice, că din același număr s'au mai aflat tipărite 2500 esemplare, pe cari însă poliția nu le-a vęđut. La a doua perchișiția poliția a confiscat o broșură scrisă în limba slovacă, care era tipărită în 3000 esemplare. Sâmbătă dimineața a fost confiscat și numărul apărut atunci al diarului socialist „Népszava”, fiindcă scrisese un articol intitulat: „Sânge roșu udă pământul”.

Conducătorii socialiști din Budapesta sunt citați dînic la poliția. Sâmbătă a fost citat Rady Sándor, care a fost pedepsit cu 100 fl. din cauză, că în 12 Febr. a vorbit într'o adunare, ce s'a ținut în camera la-

terală a unui birt și la care au luat parte 20 de muncitori. Rosenberg Adolf, care a chiămat verbal pe acești muncitori la adunare, a fost pedepsit cu 20 fl. La dictarea acestor pedepse, căpitanul s'a provocat la cunoscuta ordinațiune mai nouă a ministeriului de interne Perczel.

Ministerul de interne a dat tot-odată o ordinațiune către autoritățile, ca pe agitațiiunile socialiști străinî să-i alunge dela locuințele lor. Pe basa acestei ordinațiunii s'a și făcut prima expulsare de acest soiú în Neuhäusel (Ersekujvar), comitatul Neutra, unde socialistul Leopold Pressburger, fiindcă a ținut vorbirî agitătore țăranilor, a fost luat de poliția și petrecut cu escortă, ér familia lui a rămas în cea mai mare miserie.

Se dice, că în curênd are să urmeze și espulsarea de pe teritoriul orașului Budapesta a mai multor conducători socialiști, între cari Henrich Kalmar, redactorul diarului „Volksstimme”, apoi Rady, Pfeifer, Grosmann, Ruzsicska, Czizmadia (redactorul diarului socialist slovac „Nova Doba”) și alții, cari toți vor fi duși cu escortă până la locurile lor natale și acolo vor fi ținuti sub supraveghiare.

În comitatul Csanad se fac încercări pentru demolirea mișcărilor prin ținerea de prelegeri publice asupra a diferite cestiunii economice. O astfel de prelegere s'a ținut în 16 Febr. în Nădlac. Intre ascultători, dic foile din Budapesta, se fi fost și mulți țărani români de prin Bănat, „cari se arătau foarte dispuși pentru a demonstra”. Când un conferențiar vorbi despre cultura cucuruzului, țărani începură să strige: „Noi scim cum să săpăm, dér domnul (conferențiar) scie?”... „Dați-ne lucru și bani, nu sfaturi!” etc. Agitațiunea creșcea și atitudinea țăranilor devenise atât de amenințătore, încât fisolgăbirul aduse pe toți gendarmii, ce-i avea la dispozițiă și numai astfel s'a putut restabili ordinea.

În fine ne mai spun foile din Budapesta, că și Majestatea Sa se arată foarte îngrijat de mișcările socialiste. Din însă-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Dicetori explicate.

Marea cu sarea.

A fâgădui marea cu sarea (în Muntenia cu adausul și Oltul cu totul) se dice despre cel ce face fâgăduel peste măsură de marî și din capul locului cu intențiunea de a nu le ține.

Echivalentul dicetorii în limba latină e: *magnos montes promittere*. (La Persius, 3, 63).

Acastă este forma cunoscută de popor; forme mai puțin întrebunțate erau: *montes auri polliceri* séu *montes aureos promittere*. Latinii diceau prin urmare a promite munți. Și așa dice și Francesul *promettre monts et merveilles*, tot așa Italianul *promettere monti*.

Dicetôrea francesă *promettre montagnes d'or* e savantă.

Cum au ajuns însă Români să se depărteze de forma latină, și în loc de munți să dică mare? Era mai ușor oricărui popor nelatin să schimbe munții cu marea, căci și Italianii și Portugesii și Spaniolii și Francesii trăsesc pe malurile

marii și o cunosc, dér Români ce au avut cu marea?

E adevărat că'n autorii latinî se găsesce dicetôrea și așa: *maria montesque polliceri* (Salusti. Catil. 2, 3) și tot așa au păstrat'o Italianii: *promettere mari e monti*. Dér cum au perit munții în dicetôrea noastră și a rămas marea?

Români au avut odată putere pe țără și pe mare, atunci când Marea-Négră era „lac moldovenesc”. S'a născut dicetôrea pe vremile acelea, ori cel puțin s'a cristallizat atunci? Ori că Români trăind în munți, nu așteptau să le fâgăduiască ni-menî munții, căci erau ai lor — și au simbolizat fâgăduiala neîndeplinită cu marea cea necunoscută, depărtată și fabuloasă pentru dênșii? Eu bănuiesc, că dicetôrea a fost: *marea cu zarea*, adecă cu tôte îndepărtările, cu tot cuprinsul orizontului, ér orizontul e în aparență creștetul munților. Astfel ne-am apropia de tipul latin al dicetorii. Că în loc de munți s'a dîs zare, e lesne de explicat: și ađi dice țăranul des-pere vr'un loc: n'are zare, adecă e închis de deluri, apoi zarea delului etc.

Pe lângă acestea rima e mai puternică în frazele stereotipe decât iubirea de-a conserva un cuvênt, decî e mai favorabil

pentru memorie să dică mare și zare decât mare și munți*) Ér în urmă ce-ar căuta sarea, alături cu marea, și nu mai bine alături cu munții de unde se scoate?

A-și face capul călindar.

Adecă a-ți umplé capul cu lucruri de nimic, a te ocupa cu lucruri fără de nicî un folos, a-ți frământa firea cu ceea ce nu e tréba ta. Românul are un proverb: „De ce îmbêtrânesce nebunul?” De grija altora, căci sunt într'adevăr ómeni, cari se ocupă numai de ce fac alții, și critică mereu și se supără de faptele altora, deși întru nimic nu-i privesc. Aceștia sunt cei ce-și fac vecinic capul călindar. Compară și dicetôrea: Isi bate capul cu împărățiile.

Filimon (ciocoi, II, 96: Eu fac ca filosoful, vorbesc puțin și ascult multe, adecă imi fac capul ceaslov de havadișuri).

Era o vreme când singurile cărți cunoscute de popor erau călindarele**). Și astăđi mulți țărani nu cunosc alte cărți.

*) Tot din pricina rimei dice Italianul: *Promettere Roma e Toma*, în loc de *promettere Roma e tutti*. Toma n'are nicî un rost.

**) Veđi despre calendare, C. Negruți,

Cu deosebire „Gromovnicul” séu calendar pe o sută de ani întocmit după cele 7 planete, e o carte, care împreună cu Alexandria, Patimele lui Christos, Vămile văzduhului și încă vr'o câte-va, formeză biblioteca țăranilor din generația trecută.

În Ardeal, cele dintăi cărți pentru popor, scrise anume pentru popularizarea sciinței și a lucrurilor de folos, au fost calendarele, cari apăruseră în Buda cam pe la 1818. Asachi a început în Moldova cu calendarele sale, ale „Albinei”; în Muntenia s'apucase și Eliade de calendare. Ađi avem o întregă literatură calendaristică, tótă pentru popor.

Precum se scie, calendarele au o variațiă de material cât se pôte de mare. Pe lângă partea curat calendaristică, ele cuprind prognosticuri asupra timpului, po-

Cum am învățat eu românesce: Pe la începutul veacului, pe când uitasem, că suntem Români, pe când lipseau și cărți și tipografia, etc. căți-va boieri, ruginiți în Românism „jăleau, perdeau limbî uitându-se cu dor spre Buda, séu Brașov, de unde le veniau pe tot anul calendare cu povești la sfîrșit... și... Tatăl meu era unul din Români aceștia. Nu eșia nicî un calendar pe care să nu-l aibă el întâiú...

cinarea sa ministrul comun de război Krieghammer a mers în dietă la Banffy pentru ca să se consulte cu el asupra puterii armate, ce eventual ar fi necesară pentru suprimarea mișcărilor.

Din dieta ungară.

Deputatul Mihail Jurics („partida populară”) făcând în ședința de Vineri a camerei ungare constatarea, că dintre 51,780 tineri, care cercetază gimnaziile din patriă, nu mai puțin ca 11,183 sunt Jidani. Calvinii, luteranii și unitarii toți împreună nu dau un contingent atât de mare de tineri studenți la gimnaziile, ca și Jidani. La gimnaziul rutin gr. cat. din Ungvar sunt 135 de elevi creștini față cu 173 de elevi jidani. Jumătate din banii dați de stat pentru gimnaziile se cheltuiesc cu Jidani. Jidani ar trebui să-și înființeze pentru tinerii lor 18 școli medii; decât însă ei nu vor să aducă această jertfă, atunci cel puțin să se pună un didactic mai mare pentru elevii jidani, și în fine Jurics.

Același deputat se plânse, că guvernul despăie academiile și gimnaziile catolice de caracterul lor confesional, chiar și fondurile catolice Wlassics le numește „fonduri publice”. Această acvire de proprietate străină nu este alt-ceva, decât o încurajare a poporului spre comunism. În mod conștient Wlassics vatămă pe catolici prin aceea, că pe preoții catolici, care au devenit apostazi, îi numește profesori catolici la gimnaziile, deși aceștia sunt sperjuri. Ministrul e de vină, că catolicii nu sunt în stare a da fiilor lor o creștere catolică. Clerului inferior catolic nu-i trebuie o congruă ca aceea, ce vră se i-o creeze guvernul, căci prețul ei este pierderea independenței. Nu-i trebuie nici o autonomie de felul celei, ce i-o oferă Wlassics... Gimnaziile protestante primesc de la stat 251,000 fl. și totuși sunt independente, pe când cele catolice nu primesc și totuși ministrul se amestecă neînțecat la conducerea lor.

În aceeași ședință a camerei a făcut câteva constatări de interes și deputatul Iulius Varossy. El pledă pentru înființarea unei universități catolice în Seghedin, pentru care scop orașul oferă un milion florini. Se plânse în contra sistemului de protecție a guvernului pe terenul învățământului. Ministrul opresce pe învățătorii de-a da ore private, măcar că acestea cad în tacna învățământului, dăr le dispune să primescă postul de matriculanți de stat. E ușor, și se el mai departe, de-a opri pe profesori să dea ore private, având un salariu de 12,000 fl. ca ministru; profesorii însă nu sunt nici panamiști, nici directori de bănci, nici întreprinzători de căi ferate, și nici nu primesc tantieme din cele trei milioane destinate pentru alegeri.

vești, poezii, glume, sfaturi cum să faci băile, cum să-ți cureți unghiile, cum are să taie moșele buricul, cum mănâncă și beau Japonicii, cum se face oțetul, cât timp clocesc găinile și la câte luni față oile, de câți ani e Regele cutare și cum îi chiamă nevasta, apoi învățăturile Trepetnicului cu „chica de țese și de clăti un musafir îți va veni” și alte o sută și o mie de năzdrăvăni și de dracovenii. Cine scie toate câte sunt în calendare, acela are capul plin — dăr nu tot-deuna de lucruri folositoare pentru țeran.

Cine se ocupă cu lucruri, care nu-l privesc, care se pierd cu firea, se scie toate nimicurile nefolositoare și fac „cas” mare dintr-un lucru ridicol pentru alții, acela își face capul calendar. De aceea dă țeranul, când vră să arate, că nu-l interesează un lucru și nu vră să scie de el, „n-o să-mi fac eu capul calendar” — căci nu-l interesează lucrul, cum nu-l interesează să scie cum chiamă pe copiii regelui din Portugalia și câți ani trăiesc morunul.

Tot aceeași idee e exprimată în dicționarul: „ne-a împuiat capul cu vorbele lui”.

G. Coșbuc.

Vorbi apoi despre faimosul inspector de școli Silviu Rezey, pe care guvernul voia să-l impună Românilor uniți ca episcop la Lugos. „Pe acest Silviu Rezey — dăce deputatul Varossy — când nu mai era de trebuință nimănui, guvernul îl numi inspector de școli. Acest inspector de școli bea și de țese, bea mult, și foarte mult și foarte adeseori bea până dimineața. Acest domn inspector de școli dimineața se preambă beat cu lăutarii dela o cârciumă la alta. Pe acel timp, în revărsatul zorilor, stimabilul inspector de școli își închipuiesc, că el e grădinar, și femeile de pe stradă crede, că sunt flori, pe care trebuie să le spele”. (Mare ilaritate). Și cu toate acestea Rezey e inspector de școli în comitatul Bichiș! Acestea, și vorbele, le-a adus și prin scrisore la cunoscința ministrului de culte. — Despre inspectorul de școli din comitatul Zala, Dr. Coloman Ruzicska, care e tot-odată și consilier reg., și acele vorbe, că el „consecuent încungiușcă școlile și totă noaptea, totă ziua stă la masa cu cărțile; chiar și salariul scriitorului său îl pune în cărți. Visitarea școlilor o face astfel, că pe învățătorii îi citează pe peronul dela gară și acolo îi ascultă, în comune însă nu intră. De-almintrelea nici nu poate călători acest inspector de școli, deoarece și banii de drum și-i pune în cărți”.

O fotografie germană asupra lui Banffy.

„Ostdeutsche Rundschau” din Viena, organul vestitului deputat radical național Wolf, vorbind despre personalitatea lui Banffy, dăce, că „este unul din omii cei mai mărginiți la spirit de pe lume, un adevărat prototip al nemeșilor din comitate, pe care i-a desenat așa de frumos Eötvös în „Peleskey Notarius”, care presupun osia pământului în satul lor natal și de aceea nici că-și mai dau silința de-a-și îndrepta cercul vederilor lor peste hotarele acestui sat”. După ce spune apoi, că unui astfel de om nu trebuia să i se încredă soarta poporului și a statului, numita fofă continuă așa: „Fiă-care din cuvintele lui Banffy, fiă-care din faptele sale, este o lovitură cu ciomagul dată prudenței de stat. El a adus lucrurile acolo, de a împinge pe Români, Sârbi, Croați și Slovaci, ba în urmă chiar și pe Sașii ardeleni cei răbdurii, într-o stare de amărăciune, cum n'a mai existat din timpul radomantadelor lui Kossuth. Și acum mai are de lucru în ținuturile curat maghiare și cu o revoltă fățișă, pentru că șovinismul său național nu i-a lăsat timp de a se îngriji de trebuințele economice ale propriilor săi naționali.”

SCRILE DILEI.

— (9) 21 Februarie

Proces pentru tricolorul român. „Arad és Vidéke” spune, că vice-căpitanul orașului Arad a pornit cercetare contra mai multor Români (preoți și învățători), care cu ocaziunea înmormântării răposatului Aurel Suciu a purtat pantaloni tricolore românești. Se dăce, că în contra lor se va porni proces pentru transgresiune contra ordonanței ministeriale dela 1885, privitoare la interdicerea purtării „colorilor statelor străine”.

Înainte însă de-a veni la rând acest proces, se va pertracta în 13 (25) Febr. c., tot la tribunalul din Arad, un alt proces, intentat contra învățătorilor români Costin și Heret, precum și a altor 6 locuitori țărani din Moroda. Aceștia au fost denunțați de către nise dușmanii ai lor, durere tot Români, că mai acum trei ani ar fi cântat „Hora Ligei”. Procesul acesta s'a mai pertractat odată, dăr a fost amânat. Apărător al acușărilor va fi și la pertractarea a doua, ca și la cea dintâi, d-l avocat din Arad Dr. Stefan Pop.

Parastas pentru Popasu. Cetim în „Folia Diecesană”: Joi în 5 (17) l. c. s'a ținut cu totă solemnitatea în biserica sântului Ioan Botezător din cimiteriu un parastas pentru fericitul Episcop Ioan Popasu. La acest act divin a pontificat P. O. D. Protopresbiter Andrei Ghidiu asistat de preoțimea locală în prezența P. S. S.

Domnului episcop diecesan, Nicolae Popea, a P. C. S. Domnului Archimandrit Filaret Musta, a membrilor consistoriali, profesorilor și elevilor dela institutele diecesane, a membrilor comitetului parochial, a reprezentanților dela Comunitatea de avere și altor stimători ai neuitatului episcop.

„Albina”, institut de credit și economii în Sibiu, își va ține adunarea generală Lună în 28 Martie n. În cursul anului trecut a avut un profit curat de 124,788 fl. 96 cr. Depunerile spre fructificare au fost: 5.502,555 fl. Fondul de rezervă al acționarilor 100,000 fl.; fondul special de rezervă 51,242 fl.; fondul de garanță al scrisurilor fonciare 200,000 fl.; fondul de pensii al funcționarilor 118,090 fl. etc.

La apelul comitetului „Asociațiunii” adresat mai multor fruntași români ca să se înscrie ca membri fondatori la „Casa națională” cu câte-o mie de florini, a răspuns deja unul, d-l Constantin de Steriu, bancher în Brașov, care a depus suma de 1000 fl. „Tribuna” comunică, că Institutul „Albina” se va înscrie negreșit membru fondator al „Casei naționale” și că la prima adunare generală se va face propunere în acest sens.

Petrecerea „României June”, despre care aducem amănunte sub rubrica petrecerilor, promite a fi una din cele mai frumoase din câte le-a arangiat colonia română vieneză. Protectoratul petrecerii l'a primit, la rugarea societății, prin președintele ei d-l Alex. Crăciunescu, Escelența Sa d-nul Nicolae Dumba. President de onoare al comitetului este d-l profesor N. Teclu, și președinte al comitetului arangiator d-l V. Iliuș. D-șorele din comitet se vor prezenta toate la petrecere în costum național. Invitațiile deja au început a se espeda.

„Patria”, institut de credit și economii în Blăși, și-a ținut a 12-a adunare generală în 15 Februarie n. Din raportul direcțiunii s'a constatat, că depunerile la finea anului trecut au fost 637.105 fl., cu 58,000 mai mult ca în anul precedent. Într-o circulațiune a anului a trecut peste 6 milioane fl. Din venitul curat de 22,396 fl. s'au votat spre scopuri de binefacere 1013 fl.; la fondul de rezervă s'au adaus 6758 fl. și astfel acest fond s'a urcat peste 80,000 florini. Capitalul social e de 110,000 fl.

Adunări de alegători în Bucovina. D-l Dr. G. Popovici, deputatul bucovinean din camera imperială, își continuă turneul printre alegătorii săi din Bucovina. Dela Câmpulung a mers la Dorna, unde a fost convocată pe er, 20 Decembrie n., o adunare de alegători, fiind la ordinea zilei discurs (dare de seamă) asupra situațiunii politice, asupra organizării partidului național și asupra programului de acțiune pentru viitor. Dela Dorna va merge la Rădăuți. Pretutindenea d-l Dr. Popovici e primit cu mare însuflețire.

Un Român pungașit la gara din Budapesta. Ni-se scrie: „Săptămâna trecută scriitorul și poetul român, d-l căpitan Emanuel Părăianu din Reg. 18 de Gorjiu din Tergu-Jiu, trecând prin gara din Budapesta spre Italia (Fiume) cu familia sa, a fost jertfa unui îndrăzneț furt. I s'a furat adecă un portofel cu 600 lei în bancnote românești. În portofel era și fotografia și bilete de cărți de vizită ale d-sale. Portofelul era în buzunarul dela pept. Pote poliția unghurească să descopere pe îndrăznețul pungaș din gara din Budapesta”.

Compozițiile lui Ciprian Porumbescu. D-na Maria L. Rațiu născ. Porumbescu, a scos de sub tipar primul caet din compozițiile musicale rămase dela fratele d-sale, regretatul Ciprian Porumbescu. Caetul, de un exterior elegant, purtând pe învățătoare portretul compozitorului, conține următoarele 7 piese: „Imn de urare”, „Hora Prahovei”, „A cădută o rață lină”, „Fluturaș de noapte” (polca), „Frunză verde mărgărit” (cântec popular), „Pe câmpiile Stupcei” (polca mazur) și „Fata Popii” (cântec popular). Prețul 1 fl. v. a. Pentru abonenți

însă numai 75 cr. Amatorii își pot procura și separat oricare din aceste piese cu 25 cr. una. De vânzare la d-na Maria L. Rațiu în Buzeu (România) Strada Salvariei.

Cununii. D-l Flaviu Barbu din Rîmnicul Sărat s'a cununat în 29 Ianuarie v. c. cu d-ra Artemisa Fogtberg din Bărlad. — D-l Ieronim Groze, absolvent de teologie, din comuna Maier, se va cununa în 24 Febr. n. c. cu d-ra Alexandrina Fulea din Tilea. Cununia se va oficia în biserica gr. cat. din Rușii-munți.

Afacerea Pazmandy. Sâmbăta trecută Pazmandy a avut un duel la care a fost provocat din partea Italianului Amadeo Falcone, o rudă a artistei Tina di Lorenzo, despre care publicase Pazmandy bazaconia, că a fost „prima odaliscă a Sultanului”. Duelul a fost cu pistolul, distanța la 30 pași și numai o singură descărcătură. Întâi a împușcat Falcone, dăr n'a nimerit pe adversar. Venind rândul lui Pazmandy, acesta n'a împușcat, ci a întins adversarului său mâna, exprimându-și părerea de rău, că a trebuit să-i facă cunoscință în astfel de împrejurări. Tot-odată i-a predat o scrisore adresată d-rei Tina di Lorenzo, în care se rogă de iertare, recunoscând însuși că a scris palavre despre ea, dăr fără să fi avut intențiunea de a-o ofensa. Tot altăieri avocatul Várady Gabor, ca apărător al artistei, a făcut arătare la judecătoria în contra lui Pazmandy pentru vătămare de onoare și pentru calumnia.

Renorocirea unui artist. Sculptorul, care a lucrat splendidele reliefuli dela Teatrul Național din Iași, lucrând și reliefuli dela teatrul ce se construiesc la Linz, a cădută de pe o scelă dela o înălțime de 41 metri și a murit pe loc.

Duelul ducelui de Saxa-Coburg. Mare senzație a produs pretutindenea duelul ducelui de Saxa-Coburg, Filip, cu locotenentul de ulani Mattachich-Keglevich. Duelul s'a petrecut zilele acestea în Viena și încă în condițiuni foarte grele. Mai întâi s'au dueltat cu pistolul, apoi cu sabia în școala de călărit „Rennweg”. Duelul cu pistolul a fost stabilit, ca să se descarge două glonțe. Ambii duelanți însă au rămas nevătămați. Duelul cu sabia a fost statorit până la incapacitate. În acest duel a rămas învins ducele Filip de Saxa-Coburg, fiind rănit la brațul drept. Rana lui însă nu este gravă.

Procesul contra lui Zola.

În audiența dela 16 Februarie n. După declarațiile patriotice ale generalului Pellieux se nase un conflict între Labori, care voia să facă unele observări celor dăce de Pellieux, și între președintele, care l'a impeditat, dăcând, că are drept să pună numai întrebări. Labori esclamă, că patriotismul său prețuesce tot atât, ca al generalului Pellieux, sângele său în ziua de bătălie nu va fi mai puțin prețios, decât al lui.

După ce mai fu chemat odată Pellieux, refuzând însă de a da răspunsuri lui Labori, au depus încă expertii Comand în favoarea lui Esterhazy, și expertul Moriauth, profesor la universitatea din Geneva, în contra lui Esterhazy. Cu acesta ședința s'a încheiat.

Audiența a deca dela 17 Februarie n. La începutul ședinței avocatul Clemenceau cere, ca Curtea să ordone confiscarea originalului borderoului la ministeriul de resbel. Președ.: Acesta nu se poate!

Apărarea mai reclamă originalul scrisorii cu „uhlanul”, adresată de Esterhazy d-nei de Boulangy. Generalul Pellieux cere însuși, ca amintita scrisore să fiă prezentată tribunalului și se declară gata a o cere el însuși dela ministru. (Senzația generală).

Se mai ascultă Giry profesor la școala des Chartes și Hericourth director al „Revistei științifice”; amândoi susțin, că scrisora de pe borderou este a lui Esterhazy. Colonelul Picquart analizând borde

roul dice, că Esterhazy a putut să aibă informațiile ce le conține. Nu dice, că Esterhazy a făcut borderoul, der pôte să-l fi făcut, căci era destul de informat asupra notelor ce le conținea. O persoană i-a dis: Esterhazy copia întotdeauna documente la el acasă.

Generalul Gonse dice, că detaliile tehnice conținute în borderou nu puteau emana decât de la un oficer de artilerie atașat la ministerul de război.

Descoperire senzațională.

Generalul Pellieux cere cuvântul. (Sensație). Deore-ce apărarea a vorbit de pasagi din raportul contelui d'Ormeschville, voiți repeta și eu cuvântul atât de tipic al colonelului Henry: „Se cere lumină, lumină să fie!” (Mișcare).

In momentul interpelării Castelin, aveau la ministerul de război proba absolută a culpabilității lui Dreyfus și am vădit această probă.

Atunci ni-a căzut în mână o notă astfel concepută: „să nu spuneți nici-o dată relațiile ce am avut cu acest Evreu!” Această notă neisălită era însoțită de o carte de vizită, pe care se afla un cuvânt de convingere, același, care a fost și pe piesă. Generalul de Boisdeffre va atesta aceste fapte. (Aplause).

Labori: Eță un fapt cu desăvârșire nou! Un prim dosar secret a pricinuit condamnarea lui Dreyfus; există deci acum un al doilea dosar, de ce nu l'am discuta? Emoția în țară crește. Avem datoria a cere lumina întregă, și ori-ce s'ar spune, o revizuire a procesului Dreyfus se va impune de aji înainte. (Sgomot. Aplause). Să ni-se arate acea piesă, și dacă Dreyfus este culpabil, ne vom înclina, și cu toții ne vom relua lucrările noastre de pace său de război, de care, domnule general, nu trebuie să ne temem cu oficeri ca d-v. (Aplause). Trebuie deci, ca generalul Pellieux să se esplice fără rezervă, și să se aducă aici piesa în chestie.

Generalul Gonse: Aprob în total cuvintele generalului Pellieux, der nu cred, că se pot aduce aici piesele respective.

Generalul Pellieux cere să fie ascultat generalul Boisdeffre. (Sensație).

Neputând se apăra curând generalul Boisdeffre, președintele amână ședința pe ziua următoare. Mulțimea aclamă pe generalul Pellieux la esirea din palatul de justiție. Plecarea lui Zola trece neobservată.

Audiența a un-spre-deceea, 18 Febr. La orele 12 se deschide ședința. Sala e ticsită de lume. Discuțiunii viue. Se continuă cu ascultarea martorilor.

Generalul de Boisdeffre.

Președintele: Să între generalul de Boisdeffre (Mișcare de atențiune). Generalul intră îmbrăcat în uniformă.

Președintele dice: Domnule general, s'a produs erî un incident, la care nu ne așteptam. S'a manifestat, dorința ca d-văstră să fiți ascultat și Curtea a admis.

Președintele cetesce atunci darea de semă stenografică a cuvintelor pronunțate de generalul de Pellieux și întreabă: Ce aveți de dis?

Generalul de Boisdeffre răspunde: Confirm întreaga depunere a generalului de Pellieux, ea e esactă și autentică. Nu adaug nici un cuvânt mai mult (mișcări prelungite). Der, domnilor Jurați, (întorcându-se spre ei): D-văstră sunteți națiunea; d-văstră o reprezentați aci: decât națiunea n'are încredere în șefii armatei sale, să o spu; noi suntem gata să lăsăm altora grijile răspunderii noastre. Domnilor Jurați! d-văstră, cari sunteți națiunea, pronunțați-vă, spuneți-ni-o (mișcări prelungite. Da! Trăescă armata!)

Apăr. Labori vră să pună generalului câte-va întrebări. Președ. însă nu-l lasă exclamând repetit: Nu veți pune nici o întrebare! Labori (iritat): Cer cuvântul! (O voce în sală: Trădătorii să tacă! Sgomot). Președ.: N'ai cuvântul (cătră ușer). Lasă să între majorul Esterhazy! — Labori protestează și începe a-și scrie propunerile.

Maiorul Esterhazy.

Președintele (cătră Esterhazy, care

apare la bară) S'a susținut, că d-ta ești autorul borderoului. Ce ai de dis?

Esterhazy: Am mai întâi o declarație de făcut. (Mișcare). Domnilor jurați, dice el, fără umbră de dovadă, miserabilul Dreyfus m'a acusat, că eu sunt culpabil de crima fratelui său. Am fost judecat de camarazi mei, cari m'au achitat. Aji sunt citat aici ca martor ca să fiu din nou acusat, eu, care sunt aici fără sfătuitor, fără un avocat, ca să mă apere. Sunt gata să răspund la toate întrebările ce vă va plăce să-mi puneți, domnilor jurați. Cât despre acești domni însă, (arătând pe Zola și avocatii săi), lor nu le voi răspunde. (Aplause îndelungate).

Președ. cătră Labori: Vreți să adresați majorului Esterhazy vre-o întrebare? Labori: I-mi redigez concluziile, și numai după ce va hotări tribunalul asupra lor voi pune întrebările. Președ. cere să le pună imediat. Labori protestează.

Președ.: Domnule major Esterhazy luați loc. Să vină un alt martor (Ușerul vine și spune, că nu-i nici unul în sala martorilor).

Un nou incident.

Se aude atunci vocea generalului, Pellieux, care ținând în mână o carte de vizită dice: Eță o carte, ce vrău s'o arăt Curții. Pôrtă numele de Bonton, o persoană, căreia i-s'a propus să ia bani dela o anumită parte. Bonton se află în vestibul și doresc să fie ascultat.

Președ. Mai târziu! (Cătră Labori): Terminați-vă propunerile, până atunci suspendez ședința.

Manifestația pentru Pellieux.

In timpul suspendării audienței, o manifestațiune imposantă, care a durat 5 minute s'a făcut în galeria Harlay, în onoarea generalului Pellieux. Mulțime de avocați și alte persoane prezente încungiurau pe generalul, strigând cu frenesie: Trăescă armata! generalul de Pellieux forte mișcat dice: La aceste manifestațiuni, nu pot răspunde decât prin strigătul: Trăescă Franția!

Un individ, care striga: Trăescă Zola! a fost maltratat și a fost nevoit să se refugieze în sala martorilor

După 1½ ore ședința se redeschide.

Labori contra generalilor.

Labori își depune concluziile privitoare la refuzul președintelui de a-l lăsa să pue întrebări generalului Boisdeffre, fără se cunoscă măcar aceste întrebări. Apărarea conchide cerând, ca să fie ascultați din nou atât generalii Boisdeffre și Pellieux, cât și Esterhazy.

Labori protestează contra generalilor, cari vin în incintă pentru a pleda, în uniformă și ornați cu toate decorațiile lor. (Protestare). Ni-s'a reproșat, dice, că vrem să facem revisuirea. Ei bine, generalii fac o contra-revisuire. Comandantul Esterhazy a fost achitat. Răspunderea achitărei sale e a judecătorilor! (Sgomot). Labori mai vorbește de omul, care suferă pe Insula Dracului, și care din pricina asta, se vede, nu inspiră nici un interes acelora, cari răcnesc în fundul sălei.

Labori termină, conjurând curtea de a-se pune de-asupra murmurului unui auditoriu, care nu scie pentru cine manifestă. (Esclamări). Mai adaug apoi: D-lor jurați, puneți-vă de-asupra emoțiunii unei țări răcitate. Dați-vă semă, că ne aflăm pôte la o întorsătură a Istoriei, și că hotărrea d-v. pôte să aibă consecințe, pe cari nimă încă nu le pôte măsura. (Sensație).

Curtea se retrage pentru a delibera. Se reia ședința. Președintele cetesce o decisiune, care dice, că cu drept s'a refuzat cuvântul apărătorului, care a vrut să cesticioneze pe generalii Boisdeffre și Pellieux asupra afacerii Dreyfus. Decisiunea prevede însă, că majorul Esterhazy va fi rechemat la bară.

Esterhazy nu răspunde.

Maiorul Esterhazy e chemat la bară. (Sensație). Publicul din fundul sălei aplaudă frenetic.

Labori formulază două trei întrebări, la cari Esterhazy replică că nu va răspunde.

Vine apoi rëndul avocatului Clemenceau de a pune întrebări majorului Esterhazy, care stă în picioare, sprijinit pe bara martorilor și păstrează o tăcere desăvârșită.

Clemenceau îl întreabă asupra relațiilor sale cu d-na Boulancy și a corespondenței cu d-nsa.

(Majorul Esterhazy, palid, mut, întorce spatele lui Zola și avocaților lui, și privesce pe jurați, fața lui pare că exprimă o furie înfrănată. Emoțiunea în sală e la culme).

Clemenceau, care n'a pus mai puțin de o sută de întrebări majorului Esterhazy, fără să obție un singur răspuns, spune că va pune una o ultimă și întreabă pe majorul Esterhazy, dacă a avut legături cu atașatul militar german Schwarz Koppen?

Presid.: Acesta atinge relațiunile externe, deci întrebarea nu se pôte pune. Clemenceau: Pentru-ce, când este vorba de-a se afla adevărul! Presid.: Pentru-că este ceva mai presus: este onoarea armatei și siguranța țării. (Tunete de aplause. Bravo! Bravo!) — Retrageți-i cuvântul! se strigă din public. Președintele ordonă darea afară a întreprătorului. —

Majorul se retrage fără a fi pronunțat o sigură vorbă.

Se ascultă în fine d-l Autant, care depune, că în fața consiliului de război, Esterhazy a voit să se sinucidă.

Audiența se ridică. Oficerii mai ales generalul Pellieux la depărtarea lor sunt aclamați de Zola și amicii lui sunt flueraiți. — Mai rămân de ascultat 5 seu 6 martori.

In ședința de Sâmbătă, 19 l. c. s'a terminat cu ascultarea martorilor. A mai fost ascultat din nou colonelul Picquart și generalul Pellieux, care a apărut de astădată îmbrăcat în haine civile, der a refuzat de-a răspunde la întrebările lui Labori. S'a mai petrecut și un conflict aspru între președinte și apărătorul Labori, er în fine s'au ascultat trei martori chemați de Zola. Tribunalul a refuzat cererea apărării. Închidând ședința, președintele a anunțat, că aji, Luni, procurorul general își va ține pledoaria. Procesul se crede, că se va termina Mercuri, în care și vor vorbi și apărătorii.

Producțiuni și petreceri.

Petrecerea cu dans a „României-June.” Societatea academică soc.-lit. „România Jună” din Viena va arangia o petrecere cu dans Vineri în 4 Martie n. c. sub protectoratul Exc. Sale D-lui Nicolae Dumba, consilier intim al Majest. Sale etc. etc., în sala festivă Hotel Continental II., Praterstrasse 1. Inceputul la 9 ore sera.

Damele: Toileta de Soirée seu costum național român. Domnii: Toileta de bal. Bilet de intrare 2 fl., de familie 6 fl.; pentru studentii 1 fl. Venitul curat este destinat fondului societății „R. J.” spre înființarea unui alumneu.

COMITETUL: Presid. de onore Prof. Nicolae Teclu.

Comitetul de dame: Domnișorele Maria Dracinschi, Elisa Eustatiu, Olga Hofbauer, Aurelia Mihailescu, Natalia Otto, Adelina Piso, Lucia Popovici, Zoe Popovici, Aurelia Pretorian, Lili Pretorian, Aglaia Lupu, Irina Teclu, Emma Truxes, Leopoldina Truxes, Gina Truxes, Rita Wasillievici.

Comitetul de domni: President: Dr. Victor Iliuț, v.-president: Alexandru Crăciunescu, cassar: Aurelian Turcan, secretar: Cesar Popovici. Const. Berariu, Tib. Brediceanu, Dr. N. Comșa, Cornel Crăciunescu, Dr. Iuliu Chicin, Nico Dracinschi, Nico Hacman, Dr. V. Hudey, T. Ivanovici, Iuliu Malinașiu, Eugeniu Muntean, M. Popovici, T. Popovici, Oct. Prostean, Mărian Romanovici, Guilelm Șorban, Dr. N. Turcan, Eugen Simionovici, Al. Vaida-Voevod, Emil Venter.

Reuniunea română de cântări și muzică din Lugosiu invită la concertul împreunat cu dans, ce-l va aranja, sub conducerea d-lui I. Vidu, Duminecă în 15 (27)

Febr. 1898 în sala otelului „Regele Ungariei”. Intrarea de persoană: în șirurile I-IV 1 fl., în celelalte 80 cr., loc de stat 60 cr. Inceputul la 8 ore sera. Oferte marimomose se primesc cu mulțămită și se vor chita pe cale diaristică. Venitul curat e destinat pentru fondul reuniunii.

Programul: 1) L. Tempea: „Concert bisericesc” cor micst; 2) P. Rode: „Violin-Concert Nr. 7”. Violină cu acompaniament de pian, executat de d-șorele Silvia și Victoria Iorga. 3) A. Adam: „De-ași fi rege („Si J'étais Roi”). Romanta, Corul și Nocturna din actul I. Solisti: d-șora Elisaveta Mitar (Nemea), d-l Dr. D. Florescu (Zephorias) și d-l I. Dragomir (Regele); acompaniament cu pian de d-na Elena Dobrin. 4) a) P. Mascagni: „M'ama... non m'ama”. Solo cântat de d-na Emilia Avramescu cu acompaniament de pian. b) C. Porumbescu: „Imn de urare” c) C. Porumbescu: „A căduț o rază lină” duet executat de d-na Emilia Avramescu și d-na Elena Marcoviciu (Sopran și Alt); acompaniament cu pian de d-na Elena Dobrin. 5) I. Vidu: „Stefan și Dunărea” (Baladă). Cor mixt și orchestră. Soliști: d-șora Elisaveta Danciu și d-l Dr. D. Florescu. 7) I. Vidu: „Logojana” (cor mixt).

Dare de semă și mulțămită publică.

Cu ocaziunea concertului studenților români dirijat de d-l prof. Timotei Popovici, în folosul Reuniunii Femeilor Române pentru ajutorarea văduvelor sêrace din Brașov și Săcele, au incurs suprasolviri dela următorii d-ni:

Romul Verzea preot 2 fl., Prof. Timotei Popovici 1 fl., d-nele: Maria N. Pană 1 fl., Maria Dorca 70 cr., d-nii G. N. Popa 1 fl., I. Paltănia 1 fl., G. Moroie 1 fl., Ernst Ilk 50 cr., d-na Thal 1 fl., d-nii Ioan Broș preot 50 cr., Ioan Iancu Aldea 50 cr., G. Dragoș 50 cr.

Suma 10 fl. 70 cr. Bilete s'au vëndut în sumă de 95 fl. 10 cr. La oaltă 105 fl. 80 cr.

Spesele, între cari numărăm sala, muzica, tipăriturile, călătoria coriștilor, cina și berea au atins suma de 65 fl. 82 cr. Rămâne deci venit curat 40 fl. v. a.

Mulțămind tuturor sprijinitorilor, precum și neobosiților arangeri și în deosebi coriștilor și bunăvoînțe a d-lui Timotei Popoviciu, ca autor principal al acestei petreceri.

Pentru sub-comitetul Reuniunii femeilor din Săcele:

Maria V. Popea. Octavia R. Verzea.
Romul Verzea,
secretar.

ULTIME SCIRI.

Paris, 20 Februarie. Foile dușmane lui Zola susțin, că după ultimele ședințe ale tribunalului nu mai pôte fi îndoielă, că Zola va fi condamnat. Aji s'a ținut aici un mare meeting antisemit.

Görz, 20 Februarie. In Udine și Gradisca a fost erî un mare cutremur.

Literatură.

„Juvenilia” este titlul unei voluminoase broșuri, scrisă de d-l Sextil Pușcariu, și apărută tocmai acum în editura librăriei N. I. Ciurcu din Brașov. Conține vre-o 14 piese în prosă și vre-o 20 pag. de poezii. Cartea se estinde pe 264 pag. și e de-un esterior plăcut, tipar frumos. Prețul 80 cr. seu 2 lei.

In ediția d-lui Iuliu Groos, librar-editor în Heidelberg, a apărut edițiunea a doua, revădută, îndreptată și adaugată, din: „Elemente de Gramatică Germană” teoretică și practică, însoțită de numeroase deprinderi de citire și conversațiune, precum și de un vocabular german-român și român-german, prelucrată pentru usul Românilor de Ludovic Leist. Metoda Gaspey-Otto-Saner. Prețul unui exemplar legat e 2 mărci și se află de vândare la toate librăriile mai mari din România.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșanu.

Redactor responsabil: Gregorfu Maior.

Cursul pieței Brașov

Din 21 Februarie 1898

Banota rom. Cump.	9.48	Vând.	9.50
Argint român. Cump.	9.42	Vând.	9.46
Napoleonuri. C mp.	9.52	Vând.	9.54
Galbeni Cump.	5.62	Vând.	5.66
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vând.	127 1/2
Mărci germane Cump.	58.60	Vând.	58.75
Lire turcesci Cump.	10.73	Vând.	10.78
Scriș. fonc. Albina 5%	100.75	Vând.	101.75

Cursul la bursa din Viena.

Din 19 Februarie 1898.

Renta ung. de aur 4%	121.85
Renta de corone ung. 4%	99.45
Impr. căil. fer. ung. in aur 4 1/2%	120.60
Impr. căil. fer. ung. in argint 4 1/2%	100.85
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	122.10
Bonuri rurale ungare 4%	79.50
Bonuri rurale croat-slavone	97.60

Imprum. ung. cu premii	157.25
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	140.—
Renta de argint austr.	102.45
Renta de hârtie austr.	102.45
Renta de aur austr.	122.65
Losuri din 1860	143.70
Acții de-ale Băncii austro-ungară.	929.—
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	381.25
Acții de-ale Băncii austr. de credit.	363.25
Napoleonuri	9.53 1/2
Mărci imperiale germane	58.75
London vista	120.15
Paris vista	47.52 1/2
Rente de corone austr. 4%	102.85
Note italiene.	45.35

Nr. 132-1898.

Publicațiune.

Lucrările construirii unei șosele noue dela fabrica de petrolu Grünfeld până la locul militar al dărei la țintă respective până la noul magazin de munițiune, preliminară cu 3332 fl. 11 cr. se va ținea in 28 Februarie a. c. înainte de prânz la 10 ore la oficiul orășenesc economic o pertractare de oferte.

Oferenții au de a-și ascerne până la amintita oră la oficiul orășenesc economic ofertele scripturistice sigilate și provădute cu vadiu de 5% din suma preliminară.

In oferte este a se aminti in cifre și litere, scădământul oferat și dechierațiunea, că oferentului i sunt cunoscute planurile și preliminarile de spese și că se supune lor necondiționat.

Condițiunile de oferte, planurile și preliminarile de spese se pot până in ziua pertractării de oferte examina la autoritatea orășenescă economică in decursul orelor de oficiu.

Brașov, 4 Februarie 1898.

149,2-2.

Magistratul orășenesc.

UN SILVICULTOR

român cu experiență și cu praeșă in serviciul statului său pe vr'un domeniu particular, poate afla ocupațiune imediat pe domeniile Domnului G. Gr. Cantacuzino fost președinte al senatului României.

Doritorii de a ocupa acest post se trimită pe adresa D-lui G. Gr. Cantacuzino, Bucuresci, calea Victoriai Nr. 167 următoarele acte:

- a) Diploma de absolvare a unei școle speciale de agricultură.
- b) Certificat că a servit la stat, său pe vr'un domeniu particular.
- c) atestat de bună purtare.
- d) știință de carte românescă.

4-15,150.

Numere singurate din „Gazeta Transilvaniei” a 5 cr. se pot cumpăra in tutungeria M. Gross.

1898

Vetés ideje: Augusztus és szeptember.
Ültetés távolsága: 15-20 cm.
Talaj minőség: jól trágyázott.

Mauthner-féle magvak.

Aussaatzeit: August und September.
Pflanzweite: 15-20 Cm.
Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

11-17,130

**Renomitele
seminte
de legumi și flori
a le lui
MAUTHNER**

se capeta in pachete sigilate și provădute cu marca oficială de contravenție „Ursu” in magazinele mai mari de Coloniale și ferării.

Firma **Edmund Mauthner** din **Budapesta**, Strada Andraszy Nr. 23 garantază numai pentru conținutul acelor pachete cu seminte proșpete și veritabile, care vor fi provădute cu numele **Mauthner** și cu marca „Ursu”, cum se vede din ilustrația alăturată.

Pilulele pentru curățirea sângelui ale lui I. PSERHOFER

2-3,138

mai nainte numite: „PILULELE UNIVERSALE” cari merită cu tot dreptul acest nume din urmă, deore-ce abia sunt morburii, la cari aceste pilule se nu-și fi avut efectul lor escelent.

De mai multe decenii sunt aceste pilule lăpate și puține familii se vor afla la cari ar lipsi o mică proviziune din acest medicament de casă escelent.

S'au recomandat și se recomandă de către mulți medici aceste pilule ca medicament de casă, cu deosebire in contra tuturor suferințelor, ce provin in urma relei mistuiri și constipații, precum: perturbarea in circulațiunea feriei, suferința de ficat, slăbirea mațelor, colica cu vânturi, congestiunea la creeri hămorhoide (vina de aur) și c. l.

Prin proprietatea lor purificătoare de sânge au cu deosebire buu efect asupra anemiei și asupra bôlelor ce isvorăsc din acesta, precum: gălbinare, dureri de cap nervoșe ș. a. m. Aceste pilule purificătoare de sânge lucrăză așa de ușor, încât nu pricinuesc nici cele mai mici dureri și pentru aceea le pôte folosi și cele mai slăbite persoane, chiar și copii fără nici o temere.

Aceste pilule purificătoare de sânge se prepară veritabile singur numai in farmacia „zum gold. Reichsapfel” a lui **I. Pserhofer** Singerstrasse Nr. 15 la Viena și costă o cutiă cu 15 pilule 21 cr. v. a. Un sul cu 6 cutii costă 1 fl. 5 cr. Dacă se trimite suma banilor înainte, costă un sul cu pilule 1 fl. 25 cr. inclusive francare, 2 suluri 2 fl. 30 cr., 3 suluri 3 fl. 35 cr., 4 suluri 4 fl. 40 cr., 5 suluri 5 fl. 20 cr., 10 suluri 9 fl. 20 cr.

N. B. In urma lăpării lor celei mari, se imiteză aceste pilule sub diferite forme și numiri, de aceea se face rugarea a cere anume „Pilule purificătoare de sânge ale lui **I. Pserhofer** și numai acelea sunt veritabile, a căror instrucțiune pentru folosire este provădută cu iscălitura **I. Pserhofer**, și cari pôtă pe capacul cutiei tot aceeași iscălitură in colóre roșia.

Dintre nenumeratele scrisori, prin cari consumenții acestor pilule mulțămesc pentru redobândirea sănătății după cele mai varii și grele bôle, lăsam se urmeze aci puține numai, cu observarea, că ori-oine a întrebuițat odată aceste pilule, le recomandă mai departe.

Köln, 30 Aprilie 1893.

Stim. D-le Pserhofer! Binevoesc de a mi trimite érași 15 suluri din escelentele D Tale piluri pentru curățirea sângelui cu rambursă postală. Cu această ocazie Vă aduc mulțămirile mele pentru efectula de minune ală piluriloră D-tale.

Cudistinsă stimă,

Franz Pavlistik,
Köln, Lindenthal.

Hrasche lângă Fiodnio 12 Sept. 1887.

Stim. D-le! A fost voința lui D-șeu că pilulele D-v. au ajuns in mânil mele, și rezultatul dela acestea îl atribui D-v. Mă recisem in patul de leusiă ast-fel încât nu mai puteam lucra și așa fi scăpat minunatele D-v. pilule. D-șeu se vă binecuvintese de mii de ori. Am confiența, că pilulele D-v. mă vor face de tot sănătoșă, așa precum a folosit și altora.

Theresia Knific.

Wiener-Neustadt, 9 Dec. 1887.

Stim. D-le! In numele mătușei mele de 60 ani îți esprim ca mai căldurosă mulțămire. Dêusa a suferit 5 ani de catar la stomac cronic și de apă. Vięta i era un chin și se credea deja de perdută. Prin întêmplare a căpatat o cutiă cu escelentele D-v. Pilule purificătoare de sânge, și după o întrebuițare mai îndelungată s'a vindecat.

Cu distinsă stimă, Iosefa Weinzettel.

Eichengraberamt bei Gföhl,
27 Martie 1889.

Stim. D-le! Subsemnatul se rógă a mai trimite 4 suluri cu pilulele D-v. in adevăr folositoare și escelente. Nu pot întrelasa fără ca se Vă exprim recunoștința mea in privința velorei acestor pilule, și le voi recomanda unde numai se va pôte tuturor suferinșilor. Vă autorisez, ca această a mea mulțămită se o folosiți după plac și pe cale publică. Cu distinsă stimă Ignaz Hahn.

Gotschendorf bei Köhlbach, Oestr. Schlesien, 8 Oct. 1888.

Stim. D-le! Vă rog a-mi trimite un sul cu 6 cutii din pilulele D-v. universala purificătoare de sânge. Numai minunatelor D-v. pilule am să mulțămesc.

că am scăpat de o suferință de șomach, care m'a chinuit 5 ani. Aceste pilule n'are să-mi lipsescă nici-odată și esprim prin acesta mulțămirea mea cea mai căldurosă.

Cu cea mai mare stimă. Ana Zwickl.

Liquer Bernhardiner din plante de Alpi, dela **W. O. Bernhard** in Bregenz, O sticlă 2 fl. 60 cr., o jumătate sticlă 1 fl. 40 cr., 1/4 de sticlă 70 cr.

Alifă americană, cel mai bun mijloc in contra tuturor suferinșelor rheumatice și durerilor la șira spinării, junghieri, ischias, migreusă, dureri nervoșe de dinți, dureri de cap, junghieri la urechi etc. 1 fl. 20 cr.

Minunatul balsam englezesc, dela **I. Pserhofer** o sticlă 50 cr.

Balsam contra degerăturii de **I. Pserhofer**, de mult ani recunoscut ca cel mai sigur remediu contra suferinșelor de degerătură de tot felul, precum și spre vindecarea ranelor fôrte invecchite, 1 borcan 40 cr., cu trimiterea francată 65 cr.

Stoll, Kolapraeparate, escelent mijloc pentru întărirea nervilor, la dureri de stomac și la bôle de nervi.

Balsam în contra gușilor de **I. Pserhofer**, mijloc probat in contra umfăturii la gât. Un flacon 40 cr cu trimiterea francată 65 cr.

Esență de viață, (Picături din Praga) in contra stomacului stricat, mistuirii rele, greați de tot felul, un medicament de casă escelent, 1 flacon 22 cr. 12 flacone 2 fl.

Sirup de plantagină de **I. Pserhofer** un medicament de casă fôrte cunoscut și escelent in contra catarului, răgușelei, tusei spagmodice etc. 1 sticlă 50 cr. 2 sticlute dimpreună cu trimiterea franco 1 fl 50 cr.

Pomada Tannochinin de **I. Pserhofer**, de un lung șir de ani recunoscută de medicul ca cel mai bun mijloc pentru cresșerea părului. Un borcan elegant adiuștat 2 fl.

Plastru - universal, de prof. **Stuedel**, la rane din lovitură și impuns, la tot felul de bube reie și la unfături invecchite, ce se sparg periodic la picioare la deget, la rănile și aprinderile de țte și la multe alte suferinșe de acest soi s'a probat de multe ori. Un borcan 50 cr., cu trimiterea francată 75 cr.

Sare universală purgativă, de **A. W. Builrich**. Un medicament de casă escelent in contra tuturor urmărilor digestiunii stricate, precum: dureri de cap, amețela, cărcei la stomac, acroș in gât, suferinșe hămoridale, constipațiune etc. Un pachet 1 fl.

Afară de preparatele aci amintite se mai află toate specialitățile farmaceutice indigene și streine, anunțate prin toate diarele austro ungare și la cas, când unele din aceste specii nu s'ar afla in deposit se vor procura la cerere prompt și ieftin Trimiterea prin poștă se efectueză iute, decât se trimite prețul înainte, comanda mai mari și cu rambursă a prețului.

Ca veritabile sunt a se privi numai acele pilule a căror instrucțiune este provădută cu iscălitura **I. PSERHOFER**, și cari pôtă pe capacul fiă-cărei cutii tot aceeași iscălitură in colóre roșia.

Veritabilitatea e garantată prin marea de contravenție, a cărei imitare se pedepsese cu rigóre.

I. PSERHOFER farmacia „zum goldenen Reichsapfel” WIEN, I., Singerstrasse Nr. 15.